

MUISTIO TERVE KUNTA -VERKOSTON TYÖKOKOUKSESTA 25.10–26.10.2007

Torstai 25.10.2007 klo 10–16

Paikka: Kuopio, Kansalaisopiston opistosali, Puistokatu 20
Osallistujat: 48 osallistujaa (osallistujaluettelo liite 1)
Puheenjohtajat: aamupäivällä Kuopion kaupungin talous- ja strategiajohtaja Paavo Kaitokari
iltapäivällä Terve Kunta-verkoston johtoryhmän puh.johtaja, Turun apulais-
kaupunginjohtaja Kaija Hartiala.
Sihteerit: Marjatta Pirskanen ja Pirjo Varjoranta

Työkokouksen avaus:

Terve Kunta -verkoston johtoryhmän jäsen Paavo Kaitokari avasi työkokouksen toivottaen osallistujat tervetulleiksi.

Kaupunginjohtajan puheenvuoro:

Kaupunginjohtaja Petteri Paronen, kertoi Kuopion kaupungin ajankohtaisia terveisiä.

Kuopion kaupungin terveyttä edistävää toimintaa esiteltiin teemoittain: 1. terve ikääntyminen, 2. aktiivinen elämä ja liikunnan edistäminen, 3. terveyserojen kaventaminen ja tutkimustoiminta sekä 4. terveyttä edistävä kaupunkisuunnittelu. Kaikkien esitysten Power Point -esitykset ovat luettavissa Stakesin www-sivulta:

<http://info.stakes.fi/tervekunta/FI/asiakirjat/Index.htm>

1. Terve ikääntyminen

- Kuvake-hanke (Kuopion kaupungin vanhuspalvelujen kehittäminen) ja VAMU-projekti (Varhainen MUkaantulo), projektipäällikkö Tarja Hoffrén
- Kulttuuri vanhustyön kumppanina, Leväsen palvelukeskuksen johtaja Kaija Hämäläinen

2. Aktiivinen elämä ja liikunnan edistäminen

- Aktiivinen lapsuus ja nuoruus Kuopiossa –hanke, koulutoimen toimialajohtaja Heli Norja
- Liikuntapalveluketju, terveysliikunta ja harrastehaku, vapaa-aikatoimen johtaja Jaana Vasankari

3. Terveyserojen kaventaminen ja tutkimustoiminta

- Sosiaali- ja terveystoimen johtaja Tuomo Meriläinen esitteli Kuopion sosiaali- ja terveyskeskuksen tutkimusyksikön toimintaa ja linjauksia.
- Varhaisen puuttumisenmenetelmien kehittäminen, nuorten päihteettömyyden edistämisen ja terveyserojen kaventamisen näkökulmasta, suunnittelija Marjatta Pirskanen

11.45 – 12.30 Lounas valtuusto-virasto-talolla, Suokatu 42

4. Terveyttä edistävä kaupunkisuunnittelu

Bussimatkan aikana tutustuttiin Kuopion saaristokaupunkiin terveyttä edistävän kaupunkisuunnittelun näkökulmasta kaavoituspäällikkö Leo Kososen opastamana.

13.45 – 14.00 Kahvitauko

Iltapäivän ohjelmassa oli kaksi alustusta, joissa tarkasteltiin Health in all policies – ohjelmaa ja Terveyden edistämisen politiikkaohjelmaa.

1. Mitä tarkoittaa "Health in all policies"?

Erikoistutkija Timo Ståhl (Stakes) kuvaili, että Health in all policies (**HiAP**) on uusin sanoin esitetty Ottawa Charter eli Ottawassa WHO:n määrittelemä terveyden edistäminen vuonna 1986. Stakes on selvittänyt eri ministeriöiden terveyttä edistävää toimintaa HiAP-näkökulmasta. Selvityksen mukaan terveyttä edistävää toimintaa löytyi enemmän, kuin eri ministeriöt olivat ennen selvitystä arvioineet. Aiheesta on julkaistu uusi kirja: Ståhl T. 2007. Health in all policies.

2. Terveyden edistämisen politiikkaohjelman linjaukset ja Terve Kunta -verkoston rooli

Ohjelmajohtaja Maija Perho STM:sta kertoi, että Terveyden edistämisen politiikkaohjelman käsitellään iltakoulussa 7.11 ja ohjelma hyväksytään 15.11, jonka jälkeen ohjelman toimeenpano siirtyy kuntien tehtäväksi. Ohjelma on luettavissa osoitteesta:

<http://www.vn.fi/toiminta/politiikkaohjelmat/terveys/fi.jsp> .

Terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa kiinnitetään huomiota mm. terveyden edistämisen rakenteiden ja niitä turvaavan lainsäädännön kehittämiseen, lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, työikäisten työ- ja toimintakykyyn sekä työhyvinvointiin ja ikääntyvien terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen. Lisäksi korostetaan mm. liikunnan, kulttuurin ja fyysisen ympäristön merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksenä.

Keskusteltaessa Terve Kunta -verkoston roolista em. linjausten toteuttamisessa todettiin, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma on sisällytettävä kunnan päästrategiaan. Tämän jälkeen terveyden edistämisen näkökulma voidaan konkretisoida eri hallintokuntien strategioissa ja toimintaohjelmissa. Lisäksi ehdotettiin, että terveystieteiden näkökulma olisi tärkeä ottaa asuinalueiden kuulemistilaisuuksiin yhdeksi aiheeksi. Todettiin tarve kehittää erityisryhmien kuulemiskäytäntöjä.

Ensimmäisen päivän kokoustyöskentely päättyi klo 16.00.

Iltahjelma klo 18.30 alkaen bussikuljetus ja klo 19 – 21 illallinen ja seurustelua vanhan tukkilaiskämpän tunnelmassa Rauhalahden Jätkänkämpällä.

Perjantai 26.10.2007 klo 8.30-15.00

Klo 8.30–10.00 alajaostot kokoontuivat VAVI –talolla ja ryhmät ovat tehneet omat muistionsa:

- Terve yhdyskuntasuunnittelu, pj. Marja Kurenniemi: ryhmähuone 1*
- Terve ikääntyminen, vpj Maria Evijoki: ryhmähuone 2*
- Terveystieteiden liikunta, pj. Sanna Ahonen: ryhmähuone 3*

Klo 10.00–11.00 Verkostokokous (erillinen kokousmuistio)

Verkoston työkokous klo 11.00–15.00.

Puheenjohtajat: aamupäivällä suunnittelija Marjatta Pirskanen
iltapäivällä Terve Kunta-verkoston johtoryhmän puheenjohtaja Kaija Hartiala.

Verkoston työkokouksessa tarkasteltiin 7 teemaa, joiden PP -esitykset ovat luettavissa ositteessa: <http://info.stakes.fi/tervekunta/FI/asiakirjat/Index.htm>

1. Millainen yhdyskunta tukee terveellistä elämäntapaa?

Erikoistutkija Marketta Kyttä, Teknillinen korkeakoulu, Espoo

2. Havaintoja alueellisista kuolleisuuseroista

Professori Erkki Vauramo, Teknillinen korkeakoulu, Espoo

3. Rennesin WHO-kokouksen anti ja WHO:n kuulumiset

Terve Kunta koordinaattori Heini Parkkunen, Turku

- Healthy Cities toimintaan voi tutustua osoitteesta: <http://www.euro.who.int/healthy-cities>

12.15 – 13.00 Lounas VAVI-talolla, Suokatu 42

4. IVA -lautakuntamallin käyttöönoton tilanne Terve Kunta -verkoston kunnissa

Projektipäällikkö Tapani Kauppinen ja tutkija Kirsi Nelimarkka kertoivat, että IVA -hanke Stakesissa loppuu vuonna 2007, jonka jälkeen IVA -ohjaus ja koulutus muuttuvat maksulliseksi palvelukseksi Stakesissa. IVA -hankkeessa on tuotettu runsas tietopankki, johon voi tutustua osoitteesta: <http://info.stakes.fi/iva/FI/index.htm>. Jyväskylän AMK on tarjooa IVA -koulutusta ja virtuaalikoulusta.

Keskustelussa todettiin: IVA-koulutus olisi tärkeä huomioida täydennyskouluelvoitteen näkökulmasta. Kunnan olisi tehtävä päätös, että merkittävistä päätöksistä edellytetään IVA -menettelyä, jonka lautakunnan esittelijä on velvollinen laatimaan. Näin päätöksen arviointi tulee näkyväksi. IVA-menettelyn yhteydessä on tärkeä muistaa, että arvioinnin kohteet voivat olla hyvin eritasoisia ja hyväksyä osaamisen vaje (aloittelija aluiksi).

13.30 Kahvitauko

5. Alajaostojen toiminta vuonna 2007, alajaostojen puheenjohtajat esittelivät jaostojensa toimintaa:

- Koordinaattori Maria Evijoki, Järvisetu
- Koordinaattori Sanna Ahonen, Kuopio
- Suunnittelija Marja Kurenniemi, Stakes

6. Terveyserojen kaventaminen

Kehittämispäällikkö Kerttu Perttilä kokosi ryhmätöinä keinoja kaventaa terveyseroja.

Ryhmätöiden yhteenveto on luettavissa Stakesin www-sivulta:

<http://info.stakes.fi/tervekunta/FI/asiakirjat/Index.htm>.

7. Muut asiat

Verkoston kevätkokous on Stakesissa 17.4-18.4.2008. Syksyn kokous tulee olemaan Jyväskylässä.

Kokouksen päättäminen: Puheenjohtaja Kaija Hartiala päätti kokouksen klo 15.00